

Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin.

MAASEUTUVERKOSTO

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

Maaseudun hankerahoituksen pelisäännöt ja menettelytavat ohjelmakaudella 2014-2020

Veli Koski, Keski-Suomen ELY-keskus

12.2.2015

Ohjelman ja säädösten valmistelun tilanne

Valmiit:

- EU:n parlamentin ja neuvoston asetukset: yleisasetus, maaseutuasetus, horisontaaliasetus.
- EU:n komission delegoidut asetukset ja täytäntöönpanoasetukset.
- EU:n valtioneuvoston säädökset.
- Manner-Suomen maaseudun kehittämissuunnitelma.
- Laki maaseudun kehittämisen tukemisesta (28/2014, muut. 1176/2014).
- Valtioneuvoston asetus maaseudun hanketoiminnan tukemisesta (1174/2014).

Työn alla / tulossa

- Valtioneuvoston asetuksen muutos.
- MMM:n päätökset, MaVin määräykset/ohjeet.

-> Tulossa oleva valtioneuvoston hankeasetuksen muutos saattaa aiheuttaa muutoksia jäljempänä esitettyihin yksityiskohtiin ja tukitasoihin.

ELINKEINOJEN/YRITYS-
TOIMINNAN KEHITTÄMINEN =
tavoite

YRITYSTEN KEHITTÄMINEN

- investointituet
- toteutettavuustutkimukset
- perustamistuki
- yritysryhmien kehittämishankkeet

YRITYSTUET = väline

ELINKEINOJEN KEHITTÄMINEN

- yritystoiminnan toimintaedellytykset
- yritystoiminnan aktivointi

KEHITTÄMISHANKKEET = väline

YHTEISÖLLINEN KEHITTÄMINEN

- kylähankkeet

Maaseudun hanketuet

- Kehittämishankkeita toteutetaan seuraavissa Manner-Suomen ohjelman toimenpiteissä:
  - Koulutus ja tiedonvälitys (2 alatoimenpidettä)
  - Palveluiden ja kylien kehittäminen (6 alatoimenpidettä)
  - Yhteistyö (8 alatoimenpidettä)
- Hanketyypit:
  - Kehittämishanke
  - Yleishyödyllinen investointihanke
  - Leader: teemahanke
- Hanke voi olla paikallinen, alueellinen, alueiden välinen, valtakunnallinen (tai kansainvälinen).

MAASEUTUVERKOSTO

Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin.

Koulutus ja tiedotus (tp 1)

1.1 Tuki ammatillisen koulutukseen ja pätevyyden hankkimiseen

1.2 Tuki esittely- ja tiedotustoimintaan

ELY-keskusten kautta rahoitettavat:

- Yritysten johtamiseen ja kehittämiseen, markkinointiin, ympäristöön, vesienhoitoon ja energiatehokkuuteen liittyvää osaamista ja omaehtoista ammattiosaamisen ajan tasalla pitämistä sekä tietopohjan vahvistamista.
  - Tieteellisen tiedon, innovaatioiden ja muun osaamisen saattamista viljelijöiden, metsänomistajien, elintarvikealalla toimivien henkilöiden ja maaseudun pk-yritysten ja muiden toimijoiden käyttöön.
- Innovatiivisen yritystoiminnan kehittyminen
- Kilpailukyvyn ja resurssitehokkuuden parantaminen

Ammatillinen koulutus ja tietojen hankkiminen (tp 1.1)

(hankeVNA 13 §, 14 §)

- Koulutushanke on tarjottava ryhmälle (vrt. neuvontatoimenpide)
  - Toteutetaan perinteisten koulutuskurssien lisäksi esim. verkkokoulutuksena, työpajoina, valmennuksena
- Enintään puolet koulutuksesta voidaan järjestää vierailuina tiloilla/yrityksissä
- Koulutuksen laajuus
  - Vähintään 20x45 min oppituntia (tai vastaava määrä)
  - Enintään 45 opintopistettä (tai vastaava määrä)
  - Koulutuksen kesto voi olla lyhyempi, jos koulutustoimenpide toteutetaan osana muuta hanketta

Ammatillinen koulutus ja tietojen hankkiminen (tp 1.1)

Tukemisen edellytykset

(hankeVNA 16 §)

- Täydentää käytännön kokemusta ja oppivelvollisuuteen perustuvaa koulutusta, keskiasteen tutkintoa tai yliopisto- tai korkeakoulututkintoa
- Ei saa kuulua perus- tai jatkokoulutustutkintoon
- Laatuun ja laajuuteen nähden ammattitaitoinen kouluttaja/toteuttaja
  - Hankkeen toteuttavan organisaation on varmistuttava pätevistä henkilöstöstä
  - Tuensaajan on tarvittaessa voitava osoittaa, että hankkeessa työskentelevillä on hankkeen toteuttamisen kannalta tarvittava koulutus tai osaaminen

Esittelytoiminta ja tiedotustoimet (tp 1.2)

(Hanke-Vna 15 §)

- Välitetään tietoa
  - uusista tuotanto-, markkinointi- tai palvelumenetelmistä
  - muista liiketoiminnan olennaista parantamista koskevista menetelmistä
  - energia-, ympäristö- ja maaseututietoutta.
- Voidaan toteuttaa mm. verkkotiedotusta, näyttelyitä, demonstraatioita, tilaisuuksia, esitteitä ja esittelyitä.
- Tarpeelliset kohtuulliset investoinnit ovat tukikelpoisia.

Maaseudun palvelut ja kylien kehittäminen (tp 7)

Tavoitteet:

- Lisätä yhteisöllisyyttä ja aktiivisuutta
- Parantaa maaseudun infrastruktuuria
- Parantaa maaseudun turvallisuutta
- Parantaa palveluiden saatavuutta
- Lisätä maaseutualueiden kestävyyttä ja elinvoimaisuutta

Maaseudun palvelut ja kylien kehittäminen (tp 7)

- 7.1 maaseutualueiden kuntien ja kylien ja niiden peruspalvelujen kehittämisen **suunnitelmien** sekä Natura 2000 -alueita ja muita luonnonarvoltaan merkittäviä alueita koskevien suojele- ja hoitosuunnitelmien laatimisen ja päivittämisen;
- 7.2. investoinnit kaikenlaisten **pieninfraktuurien** luomiseksi, parantamiseksi tai laajentamiseksi, uusiutuvia energialähteitä ja energiansäästöä koskevat investoinnit mukaan luettuina;
- 7.3 **laajakaistainfrastruktuurin**, myös sen luomisen, parantamisen ja laajentamisen, passiivisen laajakaistainfrastruktuurin sekä laajakaistan ja julkisten sähköisen hallinnon ratkaisujen saatavuuden;

Maaseudun palvelut ja kylien kehittäminen (tp 7)

- 7.4 investoinnit maaseutuväestölle suunnattujen paikallisten perus**palvelujen**, vapaa-aika ja kulttuuri mukaan luettuina, ja niihin liittyvän infrastruktuurin perustamiseen, parantamiseen tai laajentamiseen;
- 7.5 investoinnit **vapaa-ajan infrastruktuurin** julkiseen käyttöön, matkailuneuvontaan ja pienimuotoiseen **matkailuinfrastruktuuriin**;
- 7.6 kylien, maaseutumaiseman ja luonnonarvoltaan merkittävien alueiden **kulttuuri- ja luonnonperinnön** säilyttämiseen, ennallistamiseen ja kohentamiseen liittyvät selvitykset ja investoinnit, niihin liittyvät sosioekonomiset näkökohdat mukaan luettuina, sekä ympäristöalan tiedotustoimet.

Yhteistyö ja innovaatiokumppanuus

- Uusi toimenpide, mutta toteuttaa meillä **tuttua toimintamallia**
  - elinkeinojen kehittämishanke. Yrityslähtöisyys vaikuttaa tukitasoihin.
- Antaa uusia välineitä uusille hankkeille:
  - Ketjuyhteistyö tai yrittäjien yhteistyö ilman kokorajoituksia
  - uusien klustereiden rakentaminen (esim. biotalous)
  - alueellisten brändien rakentaminen ja menekien edistäminen
  - voi rakentaa yrittäjyhteistyötä, laatua, lähiruokaketjuja
  - voi pilotoida ja demonstroida uusia innovaatioita
  - voi kehittää kansainvälistä yhteistyötä EU:n alueella
  - Horisontti 2020 -tutkimushankkeet mahdollisia kumppaneita
  - Yhdessä muiden toimenpiteiden ja rahastojen hankkeiden kanssa isoja kokonaisuuksia (esim. biotalous)

Yhteistyöhanke

Yhteistyöhankeen tukemisen edellytykset (Vna 2 §, 6-kohta, 12 §):

- hankkeeseen osallistuu **vähintään kaksi yhteisöä** ja
- hankkeessa tehdään **aitoa yhteistyötä**, joka hyödyttää useampaa kuin vain yhtä yritystä.
- ✓ Alihankintaa ei katsota säädösten tarkoittamaksi yhteistyöksi.

Elinkeinojen kehittämishanke

- Tuki myönnetään vastuulliselle toteuttajalle (kehittämisorganisaatio)
- Valtiontukisäännöt (yleinen ryhmäpoikkeusasetus)

Yritysryhmän kehittämis-/yhteistyöhanke

- 2-10 osallistujayritystä
- Tuki jyvitetään osallistujayrityksille de minimis -tueksi

Yhteistyö (tp 16)

16.1. Maaseudun **innovaatioryhmien** perustaminen ja toiminta

16.2. **Pilottihankkeet** ja uusien tuotteiden, käytäntöjen, menetelmien ja tekniikoiden kehittäminen maataloudessa, elintarvikealalla ja metsätaloudessa

16.3. **Yhteistyö pienten toimijoiden välillä**, yhteisten työprosessien järjestämisessä sekä tilojen ja resurssien jakamisessa sekä **maaseutumatkailuun** liittyvien matkailupalvelujen kehittämiseen ja/tai saattamiseen markkinoille

16.4. Horisontaalinen ja vertikaalinen yhteistyö toimitusketjun toimijoiden välillä **lyhyiden toimitusketjujen ja paikallisten markkinoiden** perustamiseksi ja kehittämiseksi sekä paikalliset menekinedistämistoimet lyhyiden toimitusketjujen ja paikallisten markkinoiden kehittämiseksi

Yhteistyö (tp 16)

- 16.5. Yhteisiin toimiin **ilmastonmuutoksen** hillitsemiseksi ja siihen sopeutumiseksi sekä **ympäristöhankkeita** ja nykyisiä ympäristökäytäntöjä koskeviin yhteisiin lähestymistapoihin
- 16.6. Horisontaalinen ja vertikaalinen yhteistyö toimitusketjun toimijoiden välillä elintarvikkeissa, energiantuotannossa ja teollisissa prosesseissa käytettävän **biomassan** tuottamiseksi kestäväällä tavalla
- 16.9. Maataloustoiminnan monipuolistaminen, terveydenhuollon, sosiaalisen integroitumisen, yhteisön tukeman maatalouden sekä ympäristöä ja elintarvikkeita koskevan koulutuksen aloilla toteutettavat toiminnot
- 16.0. **Muut** ohjelman prioriteetteja tukevat toimet, joita ei voida kohdistaa johonkin edellä mainittuun teemaan.

Yhteistyöhankkeen tukemisen edellytykset

VNa 12 §

Yhteistyöhankkeena voidaan tukea sellaista elinkeinotoimintaa edistävää kehittämishanketta, jonka tavoitteena on aitoon yhteistyöhön perustuen kehittää ja edistää:

- 1) uusia tuotteita, menetelmiä ja tekniikoita maa- ja metsätaloudessa, elintarvikesektorilla ja muissa uusiutuvaan biomassaan perustuvissa prosesseissa;
- 2) uusien tuotteiden, käytäntöjen, menetelmien ja tekniikoiden pilotointia;
- 3) maatalouden tuotantoalakohtaisia tuottajaryhmiä;
- 4) elintarvikkeiden laatuun ja luonnonmukaiseen tuotantoon perustuvaa arvoketjua, paikallisia markkinoita, lyhyitä toimitusketjuja sekä niiden markkinointia;

Yhteistyöhankkeen tukemisen edellytykset, jatkoa

VNa 12 §

- 5) energian säästöä ja innovatiivisia ilmastonmuutokseen sopeuttavia ja ympäristön tilaa parantavia menetelmiä ja käytäntöjä;
- 6) uuden tai uutta toimintaa aloittavan klusterin perustamista ja toimintaa;
- 7) hyvinvointi- ja terveystalouden tuottamista maatalouden yhteydessä; tai
- 8) mikroyritysten työprosessien, resurssien ja tilojen yhteiskäyttöä, matkailupalveluita ja niiden markkinointitoimenpiteitä sekä pienten maaseutuyritysten toimintasuunnitelmien lyhytkestoista arviointia ja testausta.

Yhteistyöhanke, reunaehdot

Tukea ei myönnetä keskisuuren tai sitä suuremman yrityksen normaaliin tuotekehitykseen, mutta myös suuret yritykset voivat osallistua yhteistyöhankkeen toteutukseen kun ne tuovat hankkeeseen tietämystä osana arvoketjua.

Tukeen oikeutetun klusterin tulee olla uusi tai aloittamassa uutta toimintaa.

Uuden kehitetyn prototyypin tai tuotteen kaupalliseen tuotantoon tai hyödyntämiseen liittyvät kustannukset ja tuen saajien normaalin toiminnan kustannukset jäävät myös tuen ulkopuolelle.

Tukea ei kohdenneta pientä yritystä suuremman yrityksen jo kaupallistetun tuotteen kehittämiseen tai markkinointiin.

Innovaatiokumppanuus ja yhteistyö

- Selkeästi kohdennettu elinkeinojen kehittämishanke
- *Ei suunnittelun suunnittelua! Tarvelähtöisyys! Sovellettavia tutkimustuloksia!*

ALKU-
TUOTANTO

MIKRO

PIENI

KESKI-
SUURI

SUURI

Uudet klusterit ja verkostot tiedonvälityksen tehostamiseksi

Uusien tuotteiden, menetelmien ja tekniikan **pilotointi**

Biotalouden prosessien, tuotteiden, menetelmien ja tekniikan kehittäminen

Lyhyet toimitusketjut, laatu- ja lähituotteet, ketjun yhteistyö

Innovatiiviset ympäristöhankkeet ja uusiutuva energia

Maaseudun **hyvinvointipalvelut** yhteydessä maatalouteen

Yhteiset työprosessit, resurssit ja matkailun markkinointi

Tuotantoalakohtaisten **tuottajaryhmien** perustaminen

Kansainvälinen yhteistyö

- Kansainvälinen yhteistyö mahdollista ottaa osaksi hanketta
- Kun oleellinen hankkeen tavoitteiden toteutumisen kannalta
- Tavoitteellista, konkreettista toimintaa
- Esim. yritykset, elinkeinojen kehittäminen, maatalouden ympäristöhankkeet, ravinteiden kierrätys (esim. Itämeri)
- Vähintään kaksi toimijaa EU-maista (ml. Suomi)
- Rahoitus yhteen sovitetaan eri ohjelmien ja rahoituslähteiden kanssa

Leader

- Yhteistyö EU-maissa Leader-ryhmien ja näiltä rahoituksensa saavien hanketoteuttajien välillä
- EU:n ulkopuolella kumppanina Leader-tyyppinen yhteisö
- Yhteistyö kaupunkien Leader-ryhmien kanssa

Tukitasot

(hankeVNA 10 §)

- Kiinteät tukitasot
- Leader-ryhmien kautta mahdollisuus myöntää alemmalla tukitasolla
- Tukea voidaan myöntää, jos tuen määrä hakemuksen perusteella on vähintään 5 000 €
  - KehL 5 §,tuen määritelmä: tuella avustusta, joka on myönnetty tai myönnetään valtion tai Euroopan unionin taikka niiden molempien varoista
- Maaseuturahaston rahoitusosuus on 42% tukikelpoisista julkisista menoista

Tukitasot (tilanne 12.2.2015)

Tukimuoto	Tukitaso (julkinen tuki)	Poikkeukset
Yleishyödyllinen kehittäminen	90 %	AV-, KV-, ja valtakunnallisten hankkeiden julkisen tuen osuus on 100 % hyväksyttävistä kustannuksista.
Yleishyödyllinen investointi	75 %	Kun tuensaajana on kunta, julkisen rahoituksen osuus on 100 % kunnan oma rahoitus mukaan luettuna.
Koulutus ja tiedonvälitys	100 %	Kohdennetulle ryhmälle tarjottavat koulutukset valtiontukisääntöjen mukaan (100 %/70 %/60 %).
Yhteistyö	90 %	EIP-ryhmien toimintaan 100 % Klusterin perustaminen ja toiminta, pilotointi ja 2-10 yrityksen yhteistyöhanke de minimis -ehtoisena. Tukitasot vaihtelevat alatoimenpiteittäin (valtiontukisäännöt).

Tuen myöntämisen yleiset edellytykset

(kehL 6§, 11 §, hankeVNA 5 §)

- Edistää ohjelman tavoitteita
- Toteutettava ohjelman soveltamisalueella
- Hyöty kohdistuu ohjelma-alueelle
  - Hyöty voi ohjautua vähäisessä määrin myös ohjelma-alueen ulkopuolelle
- Tuen kohteena olevaa toimintaa ei ole aloitettu, ennen kuin hakemus on tullut vireille
- Tuen tarpeellisuus tuettavan hankkeen kannalta
- Hankkeen tulokset ovat yleisesti hyödynnettävissä
- Hanke on osallistunut avoimeen hakuun ja täyttää asetetut vähimmäisvaatimukset

Kehittämishankkeen myöntämisen edellytykset

(hankeVNA 5§, 8 §)

- Hanke antaa mahdollisuuden toteuttaa sellaisia tehtäviä, jotka ilman tukea eivät olisi mahdollisia
- Tuen hakijalla on toimivalta päättää hankkeesta ja vastata siitä aiheutuvista kustannuksista
- Tuen hakijan ja hankkeen toteuttajan ollessa eri tahoja, tuen hakija ei ole esteellinen hankkeen toteuttajaan nähden
- Taloushallinto ja varojen käyttö on järjestetty niin, että hakijan muun toiminnan kustannukset ovat eriytettävissä hankkeen kustannuksista
- Yleishyödyllisen kehittämishankkeen hyöty ei rajoitu alueellisesti tai hyötyjien perusteella yhteen tai harvaan ennalta tiedossa olevaan ryhmään

Hankkeiden toteutusaika

(KehL 27 §, 30 §, hankeVNA 32 §, 33 §)

- Enintään 3 vuotta, erityisestä syystä 5 vuotta
- ELY-keskus voi pidentää toteutusaikaa, jos muutosta koskeva hakemus toimitetaan ELY-keskukseen tai Leader-ryhmään, ennen kuin muutoksesta aiheutuneet kustannukset syntyvät
- Toteutusajan pidentämiselle tulee olla hyväksyttävää syy, joka ei ole ollut ennakoitavissa
- Toteutusajan pidennyksen on oltava hankkeen toteuttamisen kannalta välttämätön

Hankkeiden toteutusaika

(KehL 27 §, 30 §, 68 § hankeVNA 32 §, 33 §)

- Toteutusaikaa voidaan pidentää kahdesti enintään vuodeksi kerrallaan
- Kehittämishankkeen toteutusaika voi olla enintään kuusi vuotta
- Toteutusaika voidaan jättää pidentämättä, jos varoja joista tuki on myönnetty ei ole käytettävissä
- Toteutusajan pidennys on aina ELY-keskuksen harkittavissa
- ELY-keskuksen tekemään jatkoaikaa koskevaan päätökseen ei saa erikseen hakea muutosta valittamalla

Tuensaaja

(KehL 8§, 27§, hankeVNA 6§)

- Yksityisoikeudellinen tai julkisoikeudellinen yhteisö
- Ero hakijan tavanomaiseen toimintaan
- Tukea ei myönnetä hakijalle, joka on keinotekoisesti luonut tuen saamisen edellytykset
- Hakijalla oltava riittävät taloudelliset ja toiminnalliset edellytykset
- Yleishyödyllisissä hankkeissa tukea ei myönnetä yhteisölle, jonka pääasiallinen tarkoitus on taloudellinen toiminta tai toiminnan ensisijainen päämäärä on voiton tavoittelu

Seuranta

(KehL 49 §, hankeVNA 43 §)

- Tuen saaja on velvollinen toimittamaan hankkeen edistymistä ja tuen käyttöä koskevat tiedot
  - Raportit
  - Seurantatiedot
- Hankkeen alussa toimitetaan seurantatietojen tavoite ja kerran vuodessa tulos
- Alle vuoden kestävästä hankkeesta toimitetaan loppuraportti ja seurantatiedot loppumaksuhakemuksen yhteydessä
- Mavi antaa määräyksen selvitysten ja seurantatietojen esitystavasta, sekä niiden toimittamisesta ELY-keskuksille (KehL 49§)

Hankesuunnitelma

1. Hakija (selvitys hakijan toiminnasta, organisaatiosta, ammattitaidosta, kokemuksesta, taloudellisesta tilanteesta, hankkeen toteuttamiseksi varatuista henkilö- ja muista voimavaroista)
2. Hankkeen tarve ja tausta (mihin ongelmaan, epäkohtaan, todettuun tarpeeseen hankkeella haetaan ratkaisua?)
3. Hankkeen tavoitteet (mitä tavoitteita hankkeella on? Miten tuloksia seurataan?)
4. Hankkeen toimenpiteet ja toteutustapa sekä riskit toteutuksessa (Mitkä ovat hankkeen konkreettiset toimenpiteet tavoitteiden saavuttamiseksi? Hankkeen toteuttamiseen osallistuvat tahot, toteutus- ja rahoitusvastuut ja tarvittavat sopimusjärjestelyt? Miten hankkeessa huomioidaan kestävän kehityksen periaatteet? Minkälaisia riskejä hankkeessa on ja miten niihin varaudutaan?)

Hankesuunnitelma

5. Yhteys Manner-Suomen maaseudun kehittämissuunnitelmaan sekä alueelliseen ohjelmaan tai paikalliseen strategiaan. **Miten aiemmat hankkeet on huomioitu? *)**
(Miten hankkeella edistetään Manner-Suomen maaseudun kehittämissuunnitelman/alueellisen ohjelman/paikallisen strategian tavoitteita? Miten hankkeessa on huomioitu aiemmin toteutetut muut hankkeet?)
6. Toiminta-alue, kohderyhmä, hyödynsaajat sekä aikataulu (mikä on hankkeen pääasiallinen kohderyhmä? Miten kohderyhmä on valittu ja miten hankkeesta tiedotettu? Muut tahot, joille hanke kohdistuu? Miten hankkeen toimenpiteet on suunniteltu aikataulutettavan?)
- *) Laki maaseudun kehittämisen tukemisesta 28/2014, 28 §: ”Hankesuunnitelmassa on esitettävä, miten hankkeen valmistelussa on otettu huomioon jo aikaisemmin julkisella rahoituksella rahoitetuista hankkeista saadut vastaavaan tai siihen läheisesti liittyvään toimintaan myönnetyn tuen tulokset.”**

Hankesuunnitelma

7. Hankkeen eritelty kustannusarvio ja rahoitussuunnitelma
(Mahdollisimman tarkkaan yksilöity arvio hankkeen kustannuksista koko hankkeen ajalta. Rahoitussuunnitelmassa selvitetään miten yksityinen rahoitus aiotaan saada hankkeelle. Jos hankkeessa tarvitaan kuntarahaa, niin selvitetään päätöstilanne. Muu julkinen rahoitus selvitetään, jos sitä esitetään hankkeelle)
8. Miten hankkeessa syntyvää toimintaa jatketaan hankkeen päättymisen jälkeen? (esitetään tarvittaessa)
8. Tiedottaminen (Miten hankkeen tuloksista tiedotetaan hankkeen aikana ja hankkeen jälkeen?)

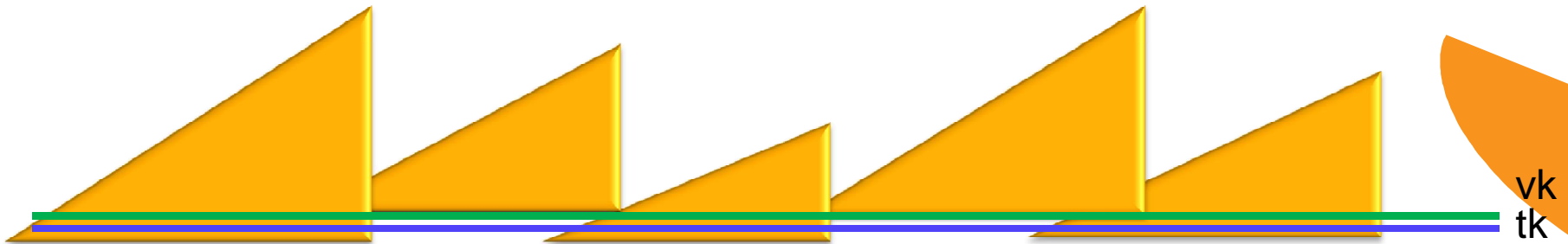
Rakentamista koskevasta suunnitelmasta on lisäksi käytävä ilmi rakentamisinvestoinnin toimivuus, tarkoituksenmukaisuus ja ympäristöön sopivuus

Jaksotettu hakumenettely ja valintaperusteet

Tavoite: hakijoiden tasapuolinen kohtelu, varojen tehokas käyttö tavoitteiden mukaisiin hankkeisiin.

- Valintakriteerit määrittävät toimenpiteittäin (Leader-toimilla oma menettely)
- Seurantakomitea on käsitellyt valintakriteerit, MMM tekee asiasta päätöksen
- Hankkeen on osallistuttava avoimeen valintamenettelyyn
- Hankkeen on täytettävä tukikelpoisuus kriteerit ja saatava vähintään minimipistemäärä valintakriteereistä, jotta se voidaan valita rahoitettavaksi
- Valintajakson aikana ei anna kuin yleistä neuvontaa

*Kuva yrittää ilmentää sitä, että hankkeita kertyy ja eri aikoina erilaisia määriä. Kuvassa alin viiva **tk** kuvaa tukikelpoisuutta ja **vk** tasoa, joka vastaa minimipistemäärää, joka hankkeen tulee täyttää, jotta se pääsee mukaan hakujakson lopussa tehtävään arviointiin. (Kuva ei ole missään skaalassa).*

Valintaperusteet: Koulutushankkeet

Aihealueet:

1. Missä määrin hanke edistää maaseutuohjelman ja suunnitelman strategian ja tavoitteiden toteutumista? (30%)
2. Millainen on hankesuunnitelman laatu, kustannustehokkuus, vaikuttavuus ja toteutettavuus? (30%)
3. Missä määrin hanke kykenee lisäämään osaamista? (20%)
4. Kohderyhmän ja tavoitteiden selkeys ja johdonmukaisuus (20%)

Jokaiselle aihealueelle annetaan pisteet 0 – 3

Täyttää hyväksyttävyysskriteerin, ei odotettavissa erityistä lisäarvoa 0

On toteuttamiskelpoinen, mutta siinä on selkeitä puutteita 1

Edistää tavoitteiden toteutumista ja toteutus on vakuuttava 2

Merkittäviä tuloksia odotettavissa, esimerkillinen toteutus ja laatu 3

Valintaperusteet: Palvelujen ja kylien kehittäminen (keh.hankkeet)

Aihealueet:

1. Missä määrin hanke edistää maaseutuohjelman ja suunnitelman strategian ja tavoitteiden toteutumista? (30%)
2. Millainen on hankesuunnitelman laatu, vaikuttavuus ja toteutettavuus? (30%)
3. Missä määrin hanke parantaa maaseudun toimintamahdollisuuksia? (20%)
4. Missä määrin hanke lisää kumppanuutta, aktiivisuutta ja yhteisöllisyyttä (20%)

Jokaiselle aihealueelle annetaan pisteet 0 - 3

Täyttää hyväksyttävyysskriteerin, ei odotettavissa erityistä lisäarvoa 0

On toteuttamiskelpoinen, mutta siinä on selkeitä puutteita 1

Edistää tavoitteiden toteutumista ja toteutus on vakuuttava 2

Merkittäviä tuloksia odotettavissa, esimerkillinen toteutus ja laatu 3

Valintaperusteet: Yhteistyöhankkeet

Aihealueet:

1. Miten hyvin hanke edistää maaseutuohjelman ja suunnitelman strategian ja tavoitteiden toteutumista? (30%)
2. Millainen on esityksen laatu, kustannustehokkuus, vaikuttavuus ja toteutettavuus? (30%)
3. Miten hanke edistää elinkeinojen kehitystä hyödyntämällä tietoa ja osaamista? (20%)
4. Miten hyvin hanke edistää kumppanuutta ja sitoutumista? (20%)

Jokaiselle aihealueelle annetaan pisteet 0 - 3

Täyttää hyväksyttävyysskriteerin, ei odotettavissa erityistä lisäarvoa 0

On toteuttamiskelpoinen, mutta siinä on selkeitä puutteita 1

Edistää tavoitteiden toteutumista ja toteutus on vakuuttava 2

Merkittäviä tuloksia odotettavissa, esimerkillinen toteutus ja laatu 3

Kustannusmallivaihtoehdot

Prosenttiperusteinen yleiskustannusten laskenta (flat rate)

- 24 % palkkakustannusten perusteella
- 15 % palkkakustannusten perusteella

Kertakorvausmenettely (lump sum)

- Julkinen tuki enintään 100 000 €

Todellisiin kustannuksiin perustuvat kustannukset

Yksinkertaistetut kustannusmallit

- Tavoitteena on, että ohjelmakaudella 2014-2020 käytetään pääsääntöisesti yksinkertaistettuja kustannusmalleja
- Tuenhakija esittää ja perustelee hakemuksessa valitsemansa kustannusmallin
- Tuen myöntäjä päättää hankkeen kustannusmallista tukipäätöksellä
- Jos hankkeessa on mukana useita osapuolia (tuensiirto), koskee valinta kaikkia osapuolia
- Päätöksellä hyväksyttyä kustannusmallia **ei voi** vaihtaa kesken hankkeen toteutuksen

Kertakorvaus (lump sum)

- Tuen määrä voi olla enintään 100 000 €
- Hankkeen tulokset / tuotokset / toteutettavat toimenpiteet ovat selkeästi ja yksiselitteisesti määriteltävissä
  - Esim. sovitut koulutuspäivät, investointi, selvitys...
- Kertakorvaus voidaan jakaa osiin, jolloin jokaiselle osiolle määritellään erikseen saavutettava tulos ja maksettava korvaus
  - Koulutuksen suunnittelu (osa 1), koulutuspäivien järjestäminen (osa 2)
  - **Osia voi olla enintään kolme!**
- Hankkeen toteutuminen arvioidaan kirjallisen selvityksen ja Maaseutuviraston määräyksen mukaisten muiden selvitysten perusteella

Kertakorvaus (lump sum)

- Hanketta ei toteuteta julkisena hankintana
- Hakijan on esitettävä
  - Yksityiskohtainen kustannusarvio perusteluineen (selvitykset hintatasosta, palkoista jne.)
  - Arvio ulkopuolisilta tehtävistä hankinnoista
- Kertakorvauksen määrä määritellään **ennalta** rahoituspäätöksessä
- Kustannusten kohtuullisuus arvioidaan tukea myönnettäessä
- **Vain toteutusaikaa voidaan muuttaa**

Flat rate

- Tuensaajan on esitettävä ja todennettava vain osa kustannuksista, eli ns. *välittömät* kustannukset, todellisiin kustannuksiin perustuen.
- Flat ratella katettavia *välillisiä* kustannuksia (prosenttimääräisenä korvattavat kustannukset) ei tarvitse todentaa kirjanpidon ottein tai tosittein, eikä tarkastaa.

Flat rate

Palkkakustannukset
Flat raten laskentapohja

Muut välittömät kustannukset
Esim. sisällölliseen toteuttamiseen kuuluvat ostopalvelut

% Flat rate %
24 % palkkakustannuksista (sis. myös matkat) tai
15 % palkkakustannuksista (ei sis. matkoja)

= välitön

= välillinen

Välilliset kustannukset eli sisältyy flat rate -prosenttiin

- Toimiston siivous
- Tietopalvelu (ylläpito, sposti, tietoturva)
- Kone- ja laitehankinnat (tietokoneet, kopiokoneet)
- Puhelinkulut ja puhelimet
- Toimistotarvike- ja kalustehankinnat
- Työterveyskustannukset
- Henkilöstön osallistumismaksut koulutuksiin ja seminaareihin
- Toimitilojen vuokrat
- Tarjoilukustannukset
- Palvelintilan vuokra (kotisivujen perustaminen ja intranet)
- Postikulut
- Kopiokulut
- Pankin palv.maksut
- Hankehenkilöstön koulutus
- Toimiston vakuutukset
- Ohjausryhmän kustannukset

Flat rate 24 % lisäksi: Koti- ja ulkomaan päivärahat ; Koti- ja ulkomaan matkakulut ; Koti- ja ulkomaan majoituskulut

Välillittömät kustannukset eli eivät sisälly flat rate -prosenttiin

- Asiantuntijaostopalvelu
- Tilintarkastus
- Kirjanpito, ostopalveluna välitön (voidaan tehdä myös omana työnä, jolloin menee palkkoihin)
- Palkanlaskenta, ostopalveluna välitön (voidaan tehdä myös omana työnä, jolloin menee palkkoihin)
- Muut ostopalvelukulut
- Viestintäkulut
- Kotisivut (päivitys ja ylläpito)
- Esitteet, lehdet, ja tiedotteet (näkyvyys ulospäin) taitto, paino yms.
- Ilmoituskulut
- Muut vakuutuskulut

Flat rate 15%: Koti- ja ulkomaan päivärahat ; Koti- ja ulkomaan matkakulut;
Koti- ja ulkomaan majoituskulut

Palkkakustannukset

Palkkakustannuksina hyväksytään hankkeeseen palkatun henkilöstön hankkeen toteuttamiseksi tarpeellisesta työstä aiheutuvat kohtuulliset välittömät palkkakustannukset sekä lakisääteiset henkilöstösivukulut kuten sosiaali- tai eläketurvamaksut sekä lakiin tai sitovaan virka- tai työehtosopimukseen perustuvat poissaoloajan palkkakustannukset kuten hankkeelle tehdystä työstä ansaittu loma-ajan palkka ja lomarahat sekä palkallisen poissaoloajan kuten sairausajan palkat, joista tulee vähentää Kelan maksama korvaus.

Palkkakustannukset

- Kustannukset ovat erityisesti **hanketoiminnasta aiheutuvia ja olennaisesti hankkeen toteuttamiseen** liittyviä palkkakustannuksia, jotka on yksilöity hyväksytyssä hankesuunnitelmassa
- Hankkeen henkilöstöllä tulee **olla kirjallinen tehtäväkuvaus** hankkeelle kuuluvista työtehtävistä. Hankkeelle kokoaikaisesti työskentelevien henkilöiden tehtäväkuvaan ei voi sisältyä muita kuin hankkeen työtehtäviä
- Hankkeelle osa-aikaisesti työskentelevien henkilöiden osalta on pidettävä päiväkohtaista kokonaistyöajanseuranta. Työntekijän ja esimiehen allekirjoittama työajanseuranta tulee liittää maksatushakemukseen

Palkkakustannukset

Tukikelpoisiin palkkakustannuksiin ei voi sisältyä:

- Palkkoja siltä osin, kuin ne ylittävät hakijayhteisön vastaavasta työstä yleisesti maksaman palkan määrän
- Tulospalkkioita, luontoisetuja tai bonuksia
- Ulkoistettujen työpalvelujen ostoja
- Työterveysmaksuja, jotka käsitellään prosenttimääräisinä välillisinä kustannuksina

Erityistä 15 % flat rate

- Hankehenkilöstön **matkakorvaukset** ovat **välittömiä** kustannuksia → todellisten kustannusten perusteella
- Perustellusta syystä voidaan ottaa käyttöön
- Sopiva malli hankkeille, joissa paljon matkustusta

